

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ
ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

*Випуск наукового збірника присвячений 450-річчю
Пересопницького Євангелія*

Наукові записки РДГУ

Випуск 22

Рівне – 2011

ББК 63.3(4Укр)
А–43
УДК 94(477)

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 22. – Рівне: РДГУ, 2011. – 324 с.

Збірник містить результати наукових пошуків з актуальних проблем української та світової історії, виголошені на III Міжнародній науковій конференції молодих науковців, аспірантів, здобувачів 7-8 грудня 2011 року (Рівне, РДГУ, історико-соціологічний факультет).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан Михайлович, кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м. Рівне).

Заступник головного редактора:

Шелюк Людмила Олександрівна, кандидат історичних наук, професор (м. Рівне).

Науковий редактор:

Троян Сергій Станіславович, доктор історичних наук, професор (м. Рівне).

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій Миколайович, кандидат історичних наук, доцент (м. Рівне).

Члени редколегії:

Жилюк Сергій Іванович, доктор історичних наук, професор (м. Остріг).

Киридон Алла Миколаївна, доктор історичних наук, професор (м. Київ).

Степанков Валерій Степанович, доктор історичних наук, професор (м. Кам'янець-Подільський).

Стоколос Надія Георгіївна, доктор історичних наук, професор (м. Рівне).

Фісанов Володимир Петрович, доктор історичних наук, професор (м. Чернівці).

Чухліб Тарас Васильович, доктор історичних наук (м. Київ).

Швецова-Водка Галина Миколаївна, доктор історичних наук, професор (м. Рівне).

Шугасва Людмила Михайлівна, доктор філософських наук, професор (м. Рівне).

Згідно постанови президії ВАК України часопис «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії» визнано фаховим виданням у галузі історичних наук

*Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету,
протокол № 4 від 25 листопада 2011 р.*

Свідотство про державну реєстрацію: серія КВ № 15857-4329Р від 12.10.2009 р.

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. Остафова 29,
історико-соціологічний факультет РДГУ

Необхідно зазначити, що проблематика досліджень повсякденності в Україні на даному етапі розвитку суспільства та історичної науки є різноманітною. Науковий доробок українських істориків з історії радянської повсякденності включає окремі статті або розділи монографій. Серед вчених, які торкалися у своїх працях даної проблеми, можна назвати В. Даниленка, О. Стяжкіну, М. Поповича, В. Кононенка, О. Рабенчука, О. Янковську. Антропологічно спрямованими є також дисертаційні дослідження І. Грідіної та О. Пенькової [3, с. 4].

Важливо зазначити, що значну цінність для дослідження історії повсякденності мають листи рядових українців до газет, керівників держави й партій, де вони відверто говорили про справжнє життя, а не ілюзорне, пропалагзоване владою. Також не потрібно забувати, що невичерпним джерелом української народної історичної самосвідомості є, звичайно, наш самобутній фольклор з його багатством видів та жанрів. Досить часто саме фольклор фіксував справжнє ставлення українців до повсякденних проблем і спроб влади їх розв'язання. «На папері голо, а пам'ять народна зафіксувала все, що чи то боляче, чи радісно перейшло через неї», – писала професор К. Фролова про відомий трагічний розрив між офіційною (писаною історією) та народною історією, яка панувала у нашому суспільстві за доби тоталітаризму [9, с. 186].

Не варто також забувати про дослідження історії повсякденності у пострадянських і постсоціалістичних країнах (передусім, в Росії, Білорусії, Болгарії, Польщі). Науковці цих країн почали виокремлювати повсякденність як самостійний предмет дослідження ще наприкінці минулого століття [5].

Таким чином, згідно дослідження історії повсякденності можна зробити висновок що це новий прогресивний напрямок історичної науки, яким займаються як зарубіжні так і вітчизняні науковці. Кожне наукове дослідження наближає нас до оптимального розуміння сутні даної проблеми. Адаже повсякденність, як засада будь-яких життєвих актів окремої людини й певної культури, не може залишатися поза увагою сучасного інформаційного суспільства.

Джерела та література

1. Блок М. Апологія истории или ремесло историка / М. Блок. – М.: Наука, 1986. – 256 с.
2. Бригадина О. В. Повседневная история императорской России: утверждение новых принципов и подходов в исследованиях // Российские и славянские исследования [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.rsjournal.net/povsednevnaia-istoriya-imperatorskoj-rossii-utverzhdienovyx-principov-i-podxodov-v-issledovaniyax/>
3. Герасимова М. С. Повсякденне життя населення Донбасу в 1945–1953 рр.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.01 «Історія України» / М. С. Герасимова. – Донецьк, 2007. – 20 с.
4. Головок В. «Риба та м'ясо» історії повсякденності: теоретичні засади напрямку / В. Головок // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. Міжвідомчий збірник наук. пр. – Вип. 17. – К.: ІУ НАНУ, 2007. – С. 87.
5. Коляструк О. А. Апологія історії повсякденності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nzvdpu_ist/2009_17/apologiya.pdf
6. Коляструк О. А. Історія повсякденності в сучасній західній науковій традиції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nzvdpu_ist/2009_16/istoriya%20povsyakdennosti.pdf
7. Людтке А. Что такое история повседневности? Ее достижения и перспективы в Германии / А. Людтке // Социальная история: ежегодник. 1998–1999. М.: РОССПЭН, 1999. – С. 77–100.
8. Нариси повсякденного життя Радянської України в добу НЕПУ (1921–1928 рр.): Колективна монографія / Відп. ред. С. В. Кульчицький: В 2 ч. – Ч 1. – К.: Інститут історії НАН України, 2009. – 445 с.
9. Оболенская С. В. История повседневности в современной историографии ФРГ / Оболенская С. В. // Одиссей: Человек в истории. – 1990. – С. 182–198.
10. Одиссей. Человек в истории. 1990 г. – электронная библиотека истории [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/odissey/index.php
11. Пушкарева Н. Л. «История повседневности» как направление исторических исследований [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.perspektivy.info/history/istorija_povsednevnosti_kak_napravlenie_istoricheskikh_issledovanij_2010-03-16.htm
12. Удод О. Історія повсякденності як методологічна проблема. За ліднознавчу історію України (про актуальність історії повсякденності) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.novadoba.org.ua/history/mdata/development/udod.html>
13. Хоменко Н. М. Повсякденне життя студентської молоді України (1950–1960-ті рр.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.01 «Історія України» / Н. М. Хоменко. – К., 2008. – 20 с.

УДК 281.9(477)

Білявцева Ольга

УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВ'Я ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У статті охарактеризовано стан дослідження українського православ'я у фаховій літературі, осмислено проблематику релігійно-культурного життя країни та західно-українського регіону. Увага надана також висвітленню авторами праць причин трансформацій релігійного світогляду українців.

Ключові слова: православ'я, релігія, релігійне життя, релігійний світогляд, православна культура, суспільно-політичні обставини, фахові праці, джерела.

В статті охарактеризовано состояние исследования украинского православия в специальной литературе, осмыслено проблематику религиозно-культурной жизни страны и западно-украинского региона. Обращено внимание освещению авторами работ причин трансформаций религиозного мировоззрения украинцев.

Ключевые слова: православие, религия, религиозная жизнь, религиозное мировоззрение, православная культура, общественно-политические обстоятельства, специальные работы, источники.

The article described the state of research of Ukrainian Orthodoxy in the professional literature, meaningful issues of religious and cultural life of the country and western Ukrainian region. Attention is also given coverage of authors papers causes transformation of the religious worldview of a Ukrainian.

Keywords: Orthodoxy, religion, religious life, religious outlook, the Orthodox culture, socio-political circumstances, professional work, sources.

Вивченню процесів в українському православ'ї присвячено історичні, політологічні, філософсько-соціологічні, релігійно-літературно-художні дослідження. Сучасний етап розвитку і утвердження суверенної України довів, що процеси, які відбуваються в українському православ'ї, є суттєвим компонентом суспільно-політичних тенденцій і саме цей аспект залишається ще недостатньо дослідженим.

Праці, які вийшли друком, висвітлюють проблему переважно однобічно, звертаючи значну увагу, передусім, на канонічно-богословські розбіжності між православними церквами, їх ієрархами, майнові суперечки та конфлікти навколо розподілу культурних споруд тощо. Спеціальних робіт, що торкаються досліджуваної проблеми, досить небагато і вони характеризуються розглядом її окремих аспектів і вміщені в основному в журнальних і газетних виданнях. Передусім слід назвати праці таких дослідників як В. Бондаренко [21-24], С. Головащенко [57-58], В. Єленький [66-68], А. Колодний [81-83], В. Марчук [90], В. Пашенко [104-106], М. Рибачук [110-111] та інші.

Характеристика проблем українського православ'я на тлі суспільно-політичних процесів вимагає звернення до праць українських політологів, які досліджують різноманітні аспекти політичної системи в Україні, соціально-політичні, духовні, морально-етичні, психологічні аспекти національного буття в сучасній українській державі. Серед них необхідно виділити роботи, авторами яких є І. Андрухів [4-5], С. Здіорук [71], Н. Карпачова [78], Л. Лук'яненко [87], О. Уткін [115].

Історичні аспекти життя українців і поширення на теренах України традиційної релігії у своїх розвідках аналізували О. Бажан [8], М. Грушевський [59-61], Є. Гринів [25], М. Брайчевський [29], М. Вівчарик [48], Ю. Данилюк [64], Ю. Кондуфор [70], А. Жуковський [75], В. Нічик [96-97], І. Огіснюк [98-99], Н. Яковенко [118-119].

Значну увагу проблематиці дослідження приділили зарубіжні українські дослідники з Німеччини, Франції, Австралії, США і Канади, зокрема: І.Власовський [50-52], А.Камінський [76], С.Мудрий [93], І.Назарко [95], О.Пахльовська [103], М.Чубатий [116], В.Ярема [120] та інші вчені.

Розвиток духовної спадщини України, рівень церковного життя в країні та діяльність духовенства розглядали В.Бондаренко [21-24], С.Кардош [77], П.Косуха [84-86], В.Любашенко [88-89], В.Мельник [92], І.Музичка [94], П.Панченко [100-101], І.Пославський [102], П.Саух [108], Н.Стоколос [114], Л.Шугаєва [117] та інші дослідники.

Регіональні аспекти поширення й розвитку православ'я, зокрема на Волині та Рівненщині в історичному контексті, стан духовного життя регіону, діяльність духовенства Рівненської єпархії у своїх працях досить ґрунтовно постійно висвітлює Архієпископ Рівненський та Острозький Варфоломій [30-47], а також дослідники В.Александрович [1-2], О.Білявцева [11-17], М.Близняк [18], В.Борщевич [26-28], Ю.Візитів [49], І.Ворончук [53], Є.Годованюк [54], О.Годованюк [55-56], С.Жиліюк [73-74], М.Ковальський [79], Д.Козак [80].

Корисну та цікаву інформацію щодо православних традицій, функціонування православних монастирів у краї, просвітницької та місіонерської діяльності монахів і духовенства знаходимо також у єпархіальних виданнях: Рівненська єпархія [112], «Православне Полісся» [107], «Божа криничка» [20].

Важливе значення для нашого дослідження мала точка зору російських церковних і світських авторів, серед яких: А.Алов [3], С.Анісимов [6], В.Зоц [7], М.Бессонов [10], В.Блюмкін [19], П.Гуревич [62], В.Гуроян [63], П.Євдокімов [65], О.Єльчанинов [69], Є.Мединський [91], А.Ранович [109], І.Свенцицька [113], які становлять наукову цінність через наявність в них чималої кількості конкретного фактичного, а в окремих випадках і глибокого аналітичного матеріалу.

Окрему корисну інформацію можна почерпнути і з електронних джерел, зокрема відповідних сайтів [121-128].

Відаючи належне авторам, які вивчали зазначену проблематику, слід мати на увазі, що повноцінного дослідження проблем українського православ'я в контексті сучасних суспільно-політичних реалій на регіональному ґрунті на сьогодні ще не існує. Спеціального дослідження потребує аналіз динаміки і еволюції внутрішньо церковних процесів в умовах незалежної України. Відсутнє на сьогодні систематизоване видання щодо святинь Рівненської єпархії, яке могло б достойно представити західноукраїнську православну спадщину, місіонерську, просвітницьку діяльність місцевого духовенства. Такого рівня праця могла б вплинути на відродження та популяризацію православних традицій, які значно підняли б рівень морально-етичного, духовного життя краю та країни в цілому.

Джерела та література

1. Александрович В. Джерела до історії монументального малярства та іконопису Волині XII- XIV ст. / В.Александрович // Родовід : наук. зап. до історії культури України. – 1994. – № 8. – С. 20-25.
2. Александрович В. Мистецьке середовище Острога епохи Академії (1570-1630 рр.) / В. Александрович // Острозька давнина : Дослідження і матеріали. – Л. : Вид. Ін-ту українознавства, 1995. – Т. 1. – С. 59-68.
3. Алов А. Світові релігії / А. Алов. – М. : Пріоритет. – 1998. – 234 с.
4. Андрухів І. Релігійне життя на Прикарпатті: 1944–1990 рр. Історико-правовий аналіз / І. О. Андрухів. – Івано-Франківськ, 2004. – 344 с.
5. Андрухів І. Політика радянської влади у сфері релігії та конфесійне життя на Прикарпатті в 40-80-х рр. XX ст. Історико-правовий аналіз / І. О. Андрухів. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2006. – 432 с.
6. Анісимов С. Духовные ценности: производство и потребление / С. Анісимов. – М., 1988. – 325 с.
7. Атеизм и духовная культура / Под ред. В. А. Зоца. – К., 1980. – 249 с.
8. Бажан О. Випробування вірою. Борьба за реалізацію прав і свобод віруючих в Україні в др. пол. 1950 - 1980-х рр. / О. Бажан, Ю. Данилюк. – К., 2000. – 332 с.
9. Балашов Н. И сотворил Бог мужчину и женщину. Комментарии к социальной концепции Русской Православной Церкви / Н. И. Балашов. – М. : Даниловский Благовестник, 2001. – 96 с.
10. Бессонов М. Православие в наши дни / М. Бессонов. – М. : Политическая литература, 1990.
11. Білявцева О. Вихованці недільних шкіл зустрілися у монастирі / О. В. Білявцева // Рівне вечірнє. – вівторок. – 9 листопада, 2010. – С. 3.
12. Білявцева О. Новорічна ялинка у монастирі / О. В. Білявцева // Рівне вечірнє. – вівторок. – 18 січня, 2011. – С. 3.
13. Білявцева О. Свято духовного співу / О. В. Білявцева // Рівне вечірнє. – четвер. – 20 січня, 2011. – С. 17.
14. Білявцева О. Дитяче свято / О. В. Білявцева // Православне Полісся. – №1 (146). – січень, 2011. – С. 6.
15. Білявцева О. Свято духовного співу / О. В. Білявцева // Православне Полісся. – № 1 (146). – січень, 2011. – С. 7.
16. Білявцева О. Новорічна ялинка у монастирі / О. В. Білявцева // Православне Полісся. – № 1 (146). – січень, 2011. – С. 8.
17. Білявцева О. Становище Православ'я на Волині у першій половині XX століття / О. В. Білявцева, І. М. Загорowska // Вісник державної академії керівних кадрів культури і мистецтв: Наук. журнал. – К. : Міленіум, 2010. – № 4. – С. 163-166.
18. Близняк М. Метрична книга острозького новоміського Свято-Воскресенського храму як джерело з історії Острога XVIII століття / М. Близняк // Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології. – Випуск 9. – Рівне: видавець О.Зень, 2010. – С. 14-18.
19. Блюмкін В. Мир моральних цінностей / В. Блюмкін. – М., 1981.
20. Божа криничка. Православна газета для дітей та підлітків: Дитяче періодичне видання Рівненської єпархії Української Православної церкви: Свято-Різдво-Богородична парафія смт. Мізоч Здолбунівського району, 2004-2011.
21. Бондаренко В. Перебудова і церква / В. Д. Бондаренко. – К., 1990. – 64 с.
22. Бондаренко В. Міжконфесійний конфлікт на Україні: витоки, стан і шляхи подолання / В. Д. Бондаренко // Людина і світ. – 1991. – № 1. – С. 2-10.
23. Бондаренко В. Православ'я в Україні: розкол замість автокефалії / В. Д. Бондаренко // Людина і світ. – 1992. – № 9-10.
24. Бондаренко В. Міжцерковний конфлікт: паростки надії / В. Д. Бондаренко // Політика і час. – 1992. – №3. – С. 22-26.
25. Борьба Південно-Західної Русі і України проти експансії Ватикану та унії (X - початок XVII ст.) / Упор. С. А. Гринів, Б. В. Грабовецький та ін. – К., 1988.
26. Борщевич В. Автономна Церква на Волині / В. Борщевич. – Луцьк, 1998.
27. Борщевич В. Українське церковне відродження на Волині (20-40-ві рр. XX ст.) : монографія / Володимир Борщевич. – Луцьк: Ред.-вид. від. «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. – 254 с.
28. Борщевич В. Православні священнічі династії Волині у XX ст. / Володимир Борщевич // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Наук. записки Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. – Рівне, 2008. – Вип. 14. – С. 86–92.
29. Брайчевський М. Утвердження християнства на Русі / М.Брайчевський. – К. : Наукова думка, 1988.
30. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Святині Древньої Волині / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2003. – С. 50-53.
31. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Благодатний образ святиителя Миколая в Клевани / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія, 2003. – С. 54-55.
32. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Благодатна ікона Богоматері «Знаменіє» із села Вілія / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2003. – С. 56-58.
33. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Свято-Богоявленський кафедральний собор м.Отрог / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2004. – С. 62-74.
34. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Феодорівська ікона Богоматері / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2004. – С. 74-81.
35. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Святий священномучениче Максиме, моли Бога за нас / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький : Рівне, 2004. – С. 82-87.
36. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Ковчег з часточкою мощей преподобного Серафима Саровського на Рівненщині / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2005. – С. 105-109.
37. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Паломництво до святинь Італії / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2005. – С. 122-128.
38. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Пам'ять Брусливський прорив / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2006. – С. 59-63.
39. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Подорож до Північної Кореї / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2006. – С. 64-71.

40. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Чудотворна ікона Дубнівської Богоматері / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2006. – С. 72-74.
41. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Чудотворна ікона Богоматері «Взыскание погибших» із села Білівські хутори (До 80-річчя оновлення святої ікони) / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2007. – С. 59-66.
42. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Російська смуга і самозванець Лжедмитрій / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2007. – С. 67-86.
43. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Богоматір Межирицька / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2008. – С. 76-80.
44. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Гоцанський Свято-Покровський жіночий монастир (До 15-річчя відродження) / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2008. – С. 114-118.
45. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Пам'яті Архієпископа / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2008. – С. 119-127.
46. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Святий благовірний великий князь Андрій Боголюбський, Пересопницький / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія : Рівне, 2009. – С. 147-156.
47. Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький. Пам'яті іконописця / Варфоломій, Архієпископ Рівненський та Острозький // Рівненська єпархія, 2009. – С. 218-220.
48. Вівчарик М. Колоситься нива дружби / М.М.Вівчарик. – К. : Вид-во політлітератури України, 1989. – 117 с.
49. Візитів Ю. Платовий рух на Волині в міжвоєнний період / Ю. М. Візитів. – Рівне : Волинські береги, 2008. – 176 с.
50. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви: У 5т. / Іван Власовський – Нью-Йорк, 1955.
51. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви: у 4 т., 5 кн. – Т. 4, кн. 2: (20 ст.) / Власовський І. – Нью-Йорк; Бавнд Брук: Українська Православна церква в США, 1975. – 384 с.
52. Власовський Ф. Нарис історії Української православної церкви / Ф.Власовський. – В 4-х т. – Нью-Йорк-К, 1990.
53. Ворончук І. Володіння князів Острозьких на Східній Волині (за інвентарним списком 1620 року) / І. Ворончук. – К. : Староколястинів : Вид. Ін-ту укр. археології та джерелознавства НАНУ, 2001. – 416 с.
54. Годованок Е. Два храми на Волині / Е. М. Годованок // Архитектурное наследство. – 1979. – №27. – С. 80-88.
55. Годованок О. Пам'ятки будівельної діяльності князів Острозьких в Острозі / О.Годованок // Острозька давнина : Дослідження і матеріали. – Л. : Вид. Ін-ту українознавства, 1995. – Т. 1. – С.40-58.
56. Годованок О. Троїцький монастир-фортеця у Межиричі-Острозькому та його місце в розвитку монументального зодчества України XV-XVII ст. / О.Годованок // Архітектурна спадщина України, 1995. – Вип. 2. – С.62-78.
57. Головащенко С. Українське православ'я та національна державність / С.Головащенко // Людина і світ. – 1991. – №6. – С. 2-5.
58. Головащенко С. Історія християнства : курс лекцій : навч. посіб. / С. Головащенко. – К. : Либідь, 1999. – С. 352 с.
59. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні / Михайло Грушевський. – Л., 1925.
60. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні / Михайло Грушевський. – К. : Освіта, 1992.
61. Грушевський М. Духовна Україна : зб. творів / Михайло Грушевський. – К., 1994. – С. 137.
62. Гуревич П. Гуманізм і вера / П. С. Гуревич. – М. : Знание, 1990. – 63с.
63. Гуроян В. Воллощенна любов. Очерки православної етики / В. Гуроян. – М. : Біблейско-Богословський Інститут св. апостола Андрія, 2002. – 270 с.
64. Данилюк Ю. Опозиція в Україні (др. пол. 50-х - 80-ті рр. XX ст.) / Ю.Данилюк, О.Бажан. – К. : Рідний край, 2000. – 616 с.
65. Евдокимов П. Православ'я / П.Евдокимов. – М. : Біблейско-Богословський Інститут, 2002. – 500 с.
66. Єленський В. Релігійність в Україні: після квазіестичного експерименту / В. Єленський // Людина і світ. – 1994. – №7. – С. 2-5.
67. Єленський В. Релігія. Церква. Молодь / В. Єленський, В. Перебенесюк. – К. : АЛД., 1996.
68. Єленський В. Релігія, демократизація та суспільний розвиток в Україні / В.Єленський // Матеріали Міжнар. конф. «Релігія і суспільство в Україні: фактори змін». – К. : Б.І., 1998. – С. 31-46.
69. Єльчанинов А. Записи. Життя во Христе / А. Єльчанинов. – М. : «Советская Россия», 1992. – 208 с.
70. Запровадження християнства на Русі. Історичні нариси / Відп. ред. Ю.Кондуфор. – К. : Наукова думка, 1988.
71. Здіорук С. Суспільно-релігійні відносини: виклики Україні XXI століття: монографія / С. І. Здіорук. – К. : Знання України, 2005. – 552 с.
72. Історія і теорія релігії та вільнудства : навч. посіб. / під ред. М. М. Заковича. – К. : ВІПОЛ, 1996.
73. Жилюк С. Монастирі Волині / С.І.Жилюк, М.Ю.Костриця. – Житомир, 1996.
74. Жилюк С. Діяльність церковних братств / С. І. Жилюк // Російська православна церква на Волині (1793-1917 рр.). – Житомир, 1996. – С. 57-70.
75. Жуковський А. Петро Могила й питання єдності церков / А. Жуковський. – К., 1997.
76. Камінський А. На перехідному етапі. «Гласність», «перебудова», «демократизація» на Україні / А. Камінський. – Мюнхен, 1990. – 622 с.
77. Кардош Є. Державотворчий процес в Україні і Церква: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук / Е. Ю. Кардош. – К., 1995. – 20 с.
78. Карпачова Н. Право громадян на свободу світогляду та віросповідання / Н.Карпачова // Релігійна свобода: мас-медіа, школа і церква як суспільні фактори утвердження. Науковий збірник №5. – К., 2001. – С. 16-21.
79. Ковальський М. Етюди з історії Острога: Нариси / М. П. Ковальський // Острог: Вид. Острозької акад., 1998. – 288 с.
80. Козак Д. Етнокультурна історія Волині / АН України. Ін-т археології; Відп. ред. В. Д. Баран / Д. Н. Козак. – К. : Наук. думка, 1992. – 176 с.
81. Колодний А. Історизм як принцип релігійнознавчого пізнання / А. М. Колодний // Українське релігійознавство. – 1999. – №.12. – С. 6-14.
82. Колодний А. Релігійна духовність українців: вияви, постаті, стан / А. Колодний. – Л., 1996.
83. Колодний А. Церква в контексті національного самовизначення українців / А. Колодний // Релігія та соціум: наук. журн. Соціол. науки. – Чернівці: Чернів. нац. ун-т ім. Федьковича, 2008. – № 2. – С. 42-47.
84. Косуха І. Наука про походження релігії / І.Косуха. – К., 1976.
85. Косуха П. Сучасна релігійна ситуація в Україні: стан, тенденції, релігії / П.Косуха. – К., 1994. – С. 122.
86. Косуха П. Світоглядний прорив. Ставка на час і терпимість / П. Косуха // Віче. – 1994. – №7. – С. 141-151.
87. Лук'яненко Л. Не дам загинуть Україні / Л.Лук'яненко. – К. : Софія, 1994. – 512 с.
88. Любашенко В. Протестантизм у суспільно-політичній перспективі України / В. Любашенко // Другий Міжнародний конгрес українців. – Л., 1994. – С. 167.
89. Любашенко В. Історія протестантизму в Україні: курс лекцій / В.Любашенко. – Л. : Просвіта, 1995. – 350 с.
90. Марчук В. Церква, духовність, нація. Українська греко-католицька церква в суспільному житті України ХХ ст. / В. Марчук. – Івано-Франківськ, 2004. – 464 с.
91. Медвський Е. Братские школы Украины и Белоруссии в XVI - XVII вв. и их роль в воссоединении Украины с Россией / Е.Н.Медвський. – М., 1954;
92. Мельник В. Пятидесятничество : нові тенденції / В. І. Мельник. – К. : Знання, 1988. – 48 с.
93. Мудрий С. Нарис історії Церкви в Україні / С.Мудрий. – Рим : Українська Папська Колегія Святого Йосафата, 1990. – 296 с.
94. Музичка І. Християнство в житті особи і народу / І.Музичка. – К., 1998. – 387 с.
95. Назарко І. Київські і галицькі митрополити / І. Назарко. – Рим, 1962.
96. Нічик В. Культура і церковна діяльність П.Могили та процес національного відродження України / В.М.Нічик // Церква і національне відродження. – К., 1993.
97. Нічик В. Петро Могила в духовній історії України / В.М.Нічик. – К., 1997.
98. Огієнко І. Українська церква / І. Огієнко. – Прага, 1942. – Т. 1.
99. Огієнко І. Українська церква. Нариси з історії української православної церкви, т. 1-2 / І. Огієнко. – К. : Україна, 1993.
100. Панченко П. Релігійні конфесії в Україні (40-і - поч. 90-х рр.) / П. П. Панченко. – К. : Ін-т історії АН України, 1993. – 50 с.
101. Панченко П. Релігійні конфесії в Україні в контексті історизму / П.П.Панченко. – К. : Український Центр духовної культури, 2003. – 102 с.
102. Паславський І. Берестейська унія і українська християнська традиція / І. Паславський. – Л., 1997.
103. Пахльовська О. Культура та ідеологія України у XVII ст. / О.Пахльовська // Україна XVII ст. між Заходом і Сходом Європи. – К. : Венеція, 1996.
104. Пащенко В. Православ'я в новітній історії України: Частина друга / В. Пащенко. – Полтава, 2001. – 736 с.
105. Пащенко В. Греко-католики України від 40-х рр. XX ст. до наших днів / В. Пащенко. – Полтава, 2002. – 590 с.
106. Пащенко В. Православна церква в тоталітарній державі. Україна 1940 - початку 1990-х рр. / В. Пащенко. – Полтава : АСМІ, 2005. – 631 с.
107. Православне Поліся: Періодичне видання Рівненської єпархії Української Православної церкви : Рівне, 1998-2011.
108. Православ'я: український вимір : навч. посіб. / за ред. П. Ю. Сауха. – К.: 2008. – С.35-38.
109. Ранович А. Первоисточники по истории раннего христианства. Античные критики христианства / А. Б. Ранович. – М. : Политиздат, 1990. – 479 с.

- 110.Рибачук М. Релігійно-національне відродження: поняття і процес / М.Ф.Рибачук // Релігійна традиція в духовному відродженні. – Полтава, 1992. – С. 88-90.
- 111.Рибачук М. Національне відродження та релігія / М. Ф. Рибачук, О. І. Уткін, М. І. Киришко. – К.: Асоціація «Україно», 1995. – 208 с.
- 112.Рівненська єпархія: Видання Рівненської єпархії Української Православної церкви. – Рівне, 2003-2009.
- 113.Свенцицкая И. Раннее христианство: страницы истории / И. С. Свенцицкая. – М.: Политиздат, 1989. – 336 с.
- 114.Стоколос Н. Конфесійно-етнічні трансформації в Україні (XIX – перша половина XX ст.): монографія / Н. Стоколос. – Рівне: РІС КСУ – ППФ «Ліста-М», 2003. – 480 с.
- 115.Уткін О. Інформаційна діяльність політичних громад і релігійних об'єднань української діаспори в країнах Заходу у 1945-1991 рр.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. істор. наук / О. І. Уткін. – К., 1993. – 20 с.
- 116.Чубатий М. Історія християнства на Русі-Україні: У 2т. / Микола Чубатий. – Рим, 1976.
- 117.Шугаєва Л. Православне сектантство в Україні: особливості трансформації / Л. М. Шугаєва. – Рівне, 2007. – 320 с.
- 118.Яковенко Н. Українська шляхта кінця XIV до середини XVII ст. (Волинь і Центральна Україна) / Н. М. Яковенко. – К.: Наук. думка, 1993. – 416с.
- 119.Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII століття. – К., 1997.
- 120.Ярема В. Лемківські ікони XIV-XV століть / В. Ярема // Наша культура (Варшава). – 1968. – Ч. 1-3.
- 121.<http://bratsvolviv.narod.ru>
- 122.<http://dneprnews.com.ua/dnepropetrovsk/articles/2011-02-09/10484.php>
- 123.http://arhiv.orthodoxy.org.ua/uk/po_eparhiyah/dnipropetrovska/2010/02/03/2_9973.html
- 124.<http://archiv.orthodox.org.ua/page-678.html>
- 125.<http://www.ednist.com/?p=2475>
- 126.http://old.nisu.org.ua/ukr/study/research_conference/melnyk_religiosy/
- 127.http://duluman.uath.org/Woman_in_religin.htm
- 128.<http://www.ispovednik.ru/zlatoust/index.htm>

УДК [378+027.7]:7

Грипич Світлана

СПІВПРАЦЯ МАЛОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ (РІВНЕНСЬКА ФІЛІЯ) ІЗ НАУКОВОЮ БІБЛІОТЕКОЮ РДГУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ЛІТНЬОЇ ШКОЛИ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА

У статті характеризується аналіз поняття «духовна культура» у працях вчених різних галузей знань, його значення для розвитку вітчизняної культури і виховання молоді на традиціях українського народу. Висвітлюється специфіка роботи Рівненської Малої академії наук учнівської молоді, її співпраця із науковою бібліотекою Рівненського державного гуманітарного університету під час проведення Першої Всеукраїнської літньої школи мистецтвознавства (2010 рік).

Ключові слова: духовна культура, Мала академія наук, наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету, Перша Всеукраїнська літня школа мистецтвознавства.

В статті охарактеризован аналіз поняття «духовная культура» в работах ученых разных отраслей знаний, его значение для развития отечественной культуры и воспитания молодежи на традициях украинского народа. Раскрывается специфика работы Ровенской Малой академии наук ученической молодежи, её сотрудничество с научной библиотекой Ровенского государственного гуманитарного университета во время проведения Первой Всеукраинской летней школы искусствознания.

Ключевые слова: духовная культуры, малая академия наук, научная библиотека Ровенского государственного гуманитарного университета, Первая Всеукраинская летняя школа искусствознания.

The article characterized by analysis of the concept of «spiritual culture» in the writings of scientists from various fields of knowledge, its importance for the development of national culture and educating youth on the traditions of Ukrainian people. Elucidates the specificity of Rivne Junior Academy of Sciences of students, its cooperation with the Scientific Library of Rivne State Humanitarian University during the First Ukrainian Summer School of Art (2010).

Key words: spiritual culture, Small Academy of Sciences, Library of Rivne State Humanitarian University, the First All-Ukrainian Summer School of Art.

Початок третього тисячоліття, з його глобальними проблемами, вимагає від сучасної людини не стільки поінформованості, мобільного пізнання світу, скільки збагачення суспільства духовними цінностями. Саме це є джерелом розвитку духовної культури й самої особистості, внутрішньою її опорою, дозволяє творити необхідне, самодостатнє, цілісне духовне майбутнє.

Звідси й тривіальна думка про те, що людина виступає головною дійовою особою всіх соціально-економічних і соціокультурних змін, проглядається вже як методологічна вимога: у трактуванні будь-якого явища виходити з духовного ества людини.

Проте давно відома у світі ідея розвитку духовної культури індивіда є не просто відображенням тенденції розвитку суспільства, його переорієнтації на адекватні культурні (духовні) цінності, але й стимулює пошук способів і засобів розвитку духовної культури у єдності з пізнавальними, пошуковими, науково-дослідними процесами. Сучасне уявлення про процес розвитку духовної культури людини складається на основі багатьох важливих теоретичних і експериментальних досліджень.

Духовний розвиток особистості сьогодні є проблемою загальнонаціонального значення. Майбутнє України залежить від того рівня духовності, доброти, уваги, турботи, захищеності, любові, який отримає від дорослих молоде покоління. Без сумнівів, що тільки високодуховна і високоморальна людина може з повною віддачею працювати на благо і процвітання України.

У наш час ще залишається відкритим і одним із найбільш актуальних питань духовної культури особистості. І якщо ми хочемо ідентифікувати себе із цивілізованими країнами, то повинні усвідомити, що без його вирішення подальший суспільний розвиток стає неможливим. Вже чимало разів упродовж усієї вітчизняної історії доводилося переконуватися, що переважна більшість позитивних намірів і починань часто не здійснювалися через бездуховність людей, або низький її рівень і гальмувалися саме через цей фактор.

Увагу у контексті зазначеного привернуло дослідження Г. Ситника, в якому автор наголошує, що розвиток духовності народу і його перспективи, становлення державності України має базуватися «на гармонійному поєднанні «загальнолюдських» та специфічних національних цінностей України» [16, с. 373-374].

На характеристику проблем розвитку духовної культури в Україні спрямована праця В. Андрущенка, Л. Губерського та М. Михальченка [9]. У ній також висвітлюються та аналізуються проблеми взаємозв'язку культури, ідеології та особистості як суспільних феноменів. Цікаву критичну інформацію щодо морального виховання молоді, розуміння поняття «культура» та її стану на вітчизняному просторі знаходимо у розвідці Л. Мороз і Б. Воронкової [10]. В. Бех у своєму доробку аналізує рівень гуманітарного розвитку країни, визначає роль внутрішньої політики держави у сучасному глобалізованому світі [2]. Аналогічну проблематику висвітлює й В. Кононенко [8]. Сутність основних духовних пріоритетів студентської молоді аналізує Т. Артемонова [1].

Опрацювання фахової літератури та власний практичний досвід дозволяють стверджувати, що духовність – це творча спрямованість, наснага, енергія людини. Зважаючи на те, що особистість має право на самостійність, індивідуальність зазначимо, що для пробудження і подальшого духовного розвитку індивіда потрібно створити відповідні умови. І питання це – надзвичайно важливе, оскільки духовність визначає спрямованість усіх розумових, емоційно-чуттєвих, вольових якостей людини, її здатність до самоусвідомлення себе, як особистості.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Федоришин Микола ПЕРЕСОПНИЦЬКИЙ РУКОПИС НА ШЛЯХУ ДО ІВАНА МАЗЕПИ	3
Самчук Роман ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ В КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ЖИТТЯ XVI ст.	4
Чекурков Василь ГОНЧАРНІ КЛЕЙМА НА ПОСУДІ ЛИТОВСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ ДОБИ	6
Петраускас Римвидас МЕЖДУ ВИЛЬНЮСОМ И КИЕВОМ: ЛИТОВСКИЕ ВЕЛЬМОЖИ ВО ГЛАВЕ КИЕВСКОГО ВОЕВОДСТВА В XV–НАЧАЛЕ XVI вв.	9
Блануца Андрій МАЄТКОВІ СТАТКИ УКРАЇНСЬКОГО КНЯЗЯ XVI СТ. ЗА ДАНИМИ ІНВЕНТАРЯ 1558 РОКУ	10
Степанов Дмитрій «ОБЩЕРУССКОЕ» И АВТОНОМИСТСКОЕ В ФОРМИРОВАНИИ ПРОТОНАЦИОНАЛЬНОГО САМОСОЗНАНИЯ УКРАИНСКОЙ ЭЛИТЫ В СЕРЕДИНЕ – ТРЕТЬЕЙ ЧЕТВЕРТИ XVII в.	12
Васильєва Ольга ГОСПОДАРІ БАТУРИНСЬКОГО ЗАМКУ ТА ГЕТЬМАНСЬКОГО ДВОРУ 1 (1687-1734 pp.)	17
Засипко Мар'яна СОЦІАЛЬНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ СЕЛЯНСЬКОГО СТАНУ ЗА ПРАВЛІННЯ Д. АПОСТОЛА	21
Синяк Іван КОМПЕТЕНЦІЯ ВІЙСЬКОВОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ ВІЙСЬКА ЗАПОРОЗЬКОГО В ПЕРІОД НОВОЇ СІЧІ	23
Лещенко Альона ЗНАЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФРАНЦУЗЬКОЇ АРИСТОКРАТІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я (кн. XVIII – поч. XIX ст.)	25
Кізлова Антоніна МОЩІ СВ. СЦМЧ. МАКАРІЯ У ДУХОВНОМУ ЖИТТІ КИЯН (КІНЕЦЬ XVIII – ПОЧАТОК XX ст.)	28
Шеретюк Руслана АНТИКАТОЛИЦЬКИЙ ВЕКТОР ЕТНОКОНФЕСІЙНОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЙСЬКОГО САМОДЕРЖАВСТВА НА ТЕРЕНАХ ПРАВОБЕРЕЖЖЯ 30-х pp. XIX ст.	30
Щербак Надія, Щербак Ніна ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНЗУРИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX ст. В УКРАЇНСЬКИХ ГУБЕРНІЯХ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ	32
Казначєєва Людмила СУСПІЛЬНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ 1861 р. – ПОЧАТКУ XX ст. ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ДВОРЯНСТВА	35
Івчик Наталія ПОВСТАННЯ 1863–1864 pp. ТА ЗАХОДИ ВЛАДИ, СПРЯМОВАНІ НА ПОСЛАБЛЕННЯ ПОЛЬСЬКОГО ЗЕМЛЕВОЛОДІННЯ НА ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ	39
Постольник Ігор ОБРАЗ ПАНСЬКОЇ ВЛАДИ В СВІТОГЛЯДІ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНИНА (ЗА ЕТНОГРАФІЧНИМИ МАТЕРІАЛАМИ 1860-Х-1870 pp.)	41
Прищепа Олена КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ЗАХОДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА МІСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIX – ПОЧАТОК XX ст.)	44
Ленченко Федір ЗАРОДЖЕННЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ КИЇВСЬКОГО ТОВАРИСТВА СПОЖИВАЧІВ (1868-1873 pp.)	46
Шмид Олександр РОЛЬ ПІДДАНСТВА В КОЛОНІЗАЦІЙНОМУ РУСІ НІМЦІВ ТА ЧЕХІВ НА ВОЛИНІ ПОРЕФОРМЕННОГО ПЕРІОДУ	48
Безлуцька Олена ЕПІДЕМІЇ У НОВОРОСІЙСЬКОМУ КРАЇ НАПРИКІНЦІ XIX – НА ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ ТА БОРОТЬБА З НИМИ	50

Потапенко Максим НАЦІОНАЛЬНЕ САМОВРЯДУВАННЯ У ПОЛЕМІЦІ ПОЛЬСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ СИЛ НАДДНІПРЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ В 1917 РОЦІ	52
Скальський Віталій МОЛДОВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ГРОМАДА В УКРАЇНІ ПЕРІОДУ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ (1917-1918 рр.)	55
Щербак Надія ІВАН ОГІЄНКО І БОРТЬБА ЗА ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ (1917-1920 рр.)	57
Кукса Алексадр БЕЛОРУССКО-УКРАИНСКИЕ ОТНОШЕНИЯ ПЕРИОДА УКРАИНСКОЙ ДИРЕКТОРИИ (ДЕКАБРЬ 1918-1919 гг.)	59
Кузьмин Роман РЕПРЕСИВНА ПОЛІТИКА ГАЛИЦЬКОЇ НАДЗВИЧАЙНОЇ КОМІСІЇ (СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1920 р.)	61
Сезін Сергій КОНЦЕНТРАЦІЙНІ ТАБОРИ КРЕМЕНЧУЦЬКОЇ ГУБЕРНІЇ В 1920-1922 РОКАХ. ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПОЛТАВСЬКОГО ОБЛАСНОГО АРХІВУ	65
Іценко Олександр ФЕНОМЕН «ОБНОВЛЕНСТВА» В УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВ'І 20-х рр. ХХ ст.	68
Синяк Степан ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛЬСЬКИХ ПАРАМІЛІТАРНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ВОЛИНСЬКОГО ВОЄВОДСТВА У 1921-1939 рр. (НА ПРИКЛАДІ СОЮЗУ ОСАДНИКІВ)	70
Лазуренко Валентин ПОЛІТИКА РАДЯНСЬКОГО КЕРІВНИЦТВА ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В РОКИ НЕПУ ЗАМОЖНОГО СЕЛЯНСТВА УКРАЇНИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЮ ТЕХНІКОЮ ТА ЗНАРЯДДАМИ ПРАЦІ	73
Бернацький Віктор АНТИРАДЯНСЬКІ НАСТРОЇ НАСЕЛЕННЯ ВОЛИНО-ЖИТОМИРСЬКОГО РЕГІОНУ У РЕЛІГІЙНИХ ВИЯВАХ 1930-х рр.	76
Галай Микола УКРАЇНСЬКЕ СЕРЕДНЄ ШКІЛЬНИЦТВО У 1932 – 1939 РОКАХ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ	78
Гуменюк Оксана ЗМІНИ У ПОБУТІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ (ВЕРЕСЕНЬ 1939- ЧЕРВЕНЬ 1941 рр.)	81
Карпуніна Тетяна ЗАХІДНІ ЗЕМЛІ УКРАЇНИ У ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНИХ ПЛАНАХ НІМЕЧЧИНИ ТА СРСР НАПЕРЕДОДНІ ТА НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	83
Фанигін Юрій ДО ПИТАННЯ ПРО АРХЕОЛОГІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ О.В. БОДЯНСЬКОГО В 1941 - 1943 рр.	86
Заболотна Тетяна НАСТРОЇ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ТА ЙОГО СТАВЛЕННЯ ДО ОКУПАЦІЙНОЇ ВЛАДИ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ КИЄВА)	88
Білоус Олександр БОЙОВІ ЛИСТКИ ЯК ДЖЕРЕЛО ВИВЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СПЕЦЗАГОНУ НКДБ СРСР «ПЕРЕМОЖЦІ»	91
Рендюк Теофіл ЩОДО РУМУНСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ У 1941-1944 РОКАХ	93
Пилипович Тарас УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ У СКЛАДІ АРМІЇ ГЕНЕРАЛА АНДЕРСА (2-ГО ПОЛЬСЬКОГО КОРПУСУ) В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	97
Абрамчук Катерина ВИКОРИСТАННЯ ПРЕСИ У ПРОВЕДЕННІ ОКУПАЦІЙНОЇ ВЕРБУВАЛЬНОЇ ПРОПАГАНДИ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ ВОЛИНИ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (НА МАТЕРІАЛАХ ГАЗЕТИ «DEUTSCHE UKRAINE-ZEITUNG»)	99
Самборський Євгеній СПІВПРАЦЯ ПОЛЯКІВ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ З РАДЯНСЬКИМИ КАРАЛЬНО-РЕПРЕСИВНИМИ ОРГАНАМИ (1944–1946 рр.)	102
Капітан Лариса ІДЕОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ЛІКВІДАЦІЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В ЗАКАРПАТТІ (ПОВОСННИЙ ПЕРІОД)	105

Бойко Вікторія АТОМНЕ ПИТАННЯ ТА ПИТАННЯ РОЗЗБРОЄННЯ В ООН: УЧАСТЬ УРСР	109
Ларькіна Людмила ФОРМУВАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ПІДґРУНТЯ ПО КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КУЛЬТИ У 60-ті рр. ХХ СТОЛІТТЯ	111
Юрій Шугайло НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ В УРСР У ДОБУ «ХРУЦОВСЬКОЇ ВІДЛИГИ»	113
Конопка Володимир ОБЖИНКОВИЙ ВІНОК НА ТЕРЕНАХ ВОЛИНИ ТА ПОДІЛЛЯ: СПЕЦИФІКА ПОБУТУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛАХ ПОЛЬОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 2007-2011 рр.)	115
Кузьмич Микола ЛЕГКА ТА ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 1950-х – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 1960-х рр.	118
Середюк Марія МУЗИЧНЕ І ФЕСТИВАЛЬНЕ ЖИТТЯ ПОЛЬСЬКОЇ МЕНШИНИ В УКРАЇНІ У 1991-2009 рр.	120
Нижня Ольга ПРОБЛЕМИ МІЖКОНФЕСІЙНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВ'І ТА ПОШУК ШЛЯХІВ ЇХ ПОДОЛАННЯ	123
Кузьбіда Малгожата ДЕМОКРАТІЯ ПО-УКРАЇНСЬКИ. БОРОТЬБА ЗА СВОБОДУ ЗМІ ЯК ЯСКРАВЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ НЕГАТИВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА УКРАЇНІ	125
Ващенко Олена СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ У АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРОЕКЦІЇ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ	127
Фурса Алла УКРАЇНА – ГРУЗІЯ: ПОЛІТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СПІВРОБІТНИЦТВА (КІНЕЦЬ ХХ – ПОЧАТОК ХХІ ст.)	131
Круглик Катерина ДИНАМІКА РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПРАВОСЛАВ'Я УКРАЇНИ В КОМПІЛЯТИВНОМУ ПОРІВНЯЛЬНОМУ ЗРІЗІ	134
Давидчук Сергій УКРАЇНО-ІЗРАЇЛЬСЬКІ ГУМАНІТАРНІ ЗВ'ЯЗКИ (2006-2011 рр.)	136
Безкоровайна Ольга ПРОБЛЕМА ОСОБИСТІСНОГО САМОТВЕРДЖЕННЯ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ПАРАДИГМИ	138
Сойчук Руслана РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ НАЦІЇ ТА НАЦІОНАЛІЗМУ	141
РОЗДІЛ II. ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ В СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	
Cernenchi Eugen A MOLDAVIAN DIPLOMAT FROM THE XVI-TH CENTURY – NICOLAE BURLĂ	145
Gizicki Wojciech SECURITY - A BASIC HUMAN NEED	145
Дудко Владислав СОЦІАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ РЕГУЛЯРНИХ ВІЙСЬК AUXILIA ТА ЇХ СПРИЙНЯТТЯ У РИМСЬКОМУ ВІЙСЬКУ ЗА ЧАСІВ ПРИНЦИПАТУ (31 р. до н. е.–284 р. н. е.)	147
Лысенко Владислав К ИСТОРИИ КУЗНЕЧНОЙ СВАРКИ	149
Уваров Игорь ОСОБЕННОСТИ ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКИ ЯГЕЛЛОНОВ В ОТНОШЕНИЯХ С КРЫМСКИМ ХАНСТВОМ ВО ВТОРОЙ ПОЛОВИНЕ XV – НАЧАЛЕ XVI вв.	152
Троян Сергій ПІВДЕННОНІМЕЦЬКЕ КУПЕЦТВО В ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ: КОЛОНІЗАЦІЯ І ПІДПРИЄМНИЦТВО У XVI ст.	154
Лучанін Сергій РОЛЬ ПОСТАТІ РОСІЙСЬКОГО ЦАРЯ ПЕТРА I У ФОРМУВАННІ ДУХУ МОСКОВІЇ НА ПОЧАТКУ ХVIII СТОЛІТТЯ	157
Дорофеев Денис АНТИАМЕРИКАНИЗМ ВО ФРАНЦИИ: ИСТОРИЯ И СОСТОЯНИЕ	158

Трофімук Тетяна РЕКРУТСЬКІ НАБОРИ ЄВРЕЇВ У БАТАЛЬЙОНИ ВІЙСЬКОВИХ КАНТОНІСТІВ У РОСІЙСЬКІЙ АРМІЇ ХІХ СТ.: АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ	162
Тарасюта Катерина ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОВІДНОСИН КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ТА ФРАНЦУЗЬКОЇ ВЛАДИ В ІСПАНІЇ У 1808–1814 РР.	165
Василюк Анастасія ВІД «СОКОЛА» ДО «ПІОНЕРА»	167
Варжель Надія ІНТЕЛІГЕНЦІЯ ЯК СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ФЕНОМЕН РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ	170
Біла Олена ПОЛІТИКА КОЛОНІЗАЦІЇ НІМЕЦЬКОЇ ІМПЕРІЇ НА ПОЛЬСЬКИХ ЗЕМЛЯХ: ЗЕМЕЛЬНЕ ПИТАННЯ (1894-1914 рр.)	171
Венгер Наталія НІМЕЦЬКЕ ПИТАННЯ В СВІТОГЛЯДІ ТА ПОЛІТИЦІ П. А. СТОЛИПІНА: АПРОБАЦІЯ ВЛАДОЮ	173
Постоловський Руслан ПОЛІТИЧНІ МІФИ ПЕРШОЇ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОГО ІСТОРИКА АНДРЕА ОРЗОФФ, ДАТСЬКОГО ІСТОРИКА ПЕТЕРА БУГГЕ ТА РОСІЙСЬКОГО ІСТОРИКА ОЛЕКСАНДРА БОБРАКОВА-ТИМОШКІНА	180
Соловйов Віталій ОСТАННІЙ ПЕРІОД ІСНУВАННЯ РУМУНСЬКОГО ФРОНТУ: НАЦІОНАЛІЗАЦІЯ, ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ	184
Івашко Юлія ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ В БІЛОРУСЬКИХ ЗЕМЛЯХ (ГРУДЕНЬ 1918 – СІЧЕНЬ 1919 рр.)	187
Сидорик Надія ЄВАНГЕЛІСТСЬКА ЦЕРКВА ТА ЇЇ МІСЦЕ У ЖИТТІ НІМЦІВ ПОЛЬЩІ (1919 – 1939 рр.)	190
Чорненький Роман ПОВСЯКДЕННА ВИРОБНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛЯКІВ СТАНИСЛАВОВА У 1921-1939 рр.	192
Венгер Альберт ВИСВІТЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ ІІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ НА «СХІДНИХ КРЕСАХ» В МАТЕРІАЛАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ	195
Іванченко Оксана РЕАЛІЗАЦІЯ ІДЕЇ ХОРВАТСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ УСТАШІВ (1929 – 1941 рр.)	197
Мигун Дмитрій ПОПЫТКИ СССР СОЗДАТЬ «СИСТЕМУ КОЛЛЕКТИВНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ» В ЕВРОПЕ И ОТНОШЕНИЯ С ГЕРМАНИЕЙ	198
Сай Галина ОСОБЛИВОСТІ ПОЛЬСЬКО-ЄВРЕЙСЬКИХ ВЗАЄМИН У ДРУГІЙ РЕЧІ ПОСПОЛИТІЙ НАПЕРЕДОДНІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	200
Матлай Любава ПЕРЕХІД ВІД МІЖНАРОДНОЇ ІЗОЛЯЦІЇ ДО АКТИВНОЇ УЧАСТІ ІСПАНІЇ У РЕГІОНАЛЬНІЙ ТА СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ ЗА ПЕРШИХ ПІСЛЯФРАНКІСТСЬКИХ УРЯДІВ (1976-1982 рр.)	203
Клочак Олег ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ ПАПИ ІВАНА ПАВЛА ІІ ТА ЙОГО РОЛЬ У ЗЛАМІ КОМУНІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ТА СХІДНІЙ ЄВРОПІ	206
Санжаревський Олег ВСТАНОВЛЕННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ РЕСПУБЛІКОЮ БІЛОРУСЬ ТА РОСІЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ У ВІЙСЬКОВІЙ СФЕРІ: ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ	208
Мартинчук Інна ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕРШОГО ПРЕЗИДЕНТА СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ М. КОВАЧА	210
Білянський Олег СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА (ГРУДЕНЬ 1995 р. – ЖОВТЕНЬ 2000 р.): КОНСТИТУЦІЙНИЙ, ПОЛІТИЧНИЙ ТА СУСПІЛЬНИЙ АСПЕКТИ	212
Горобець Ігор РИНОК ЗБРОЇ ІСЛАМСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ІРАН	215
Гайдукевич Анастасія РОЛЬ І МІСЦЕ СТЕРЕОТИПІВ У СУЧАСНИХ РОСІЙСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ ВІДНОСИНАХ	217

Соловей Петро НАПРУЖЕНА СИТУАЦІЯ В АФГАНІСТАНІ ЯК ЧИННИК МІЖНАРОДНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	220
Киридон Алла КОСМОПОЛІТИЧНИЙ ПРОЕКТ У.БЕКА І КОНСТРУЮВАННЯ «НОВОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ» В ЄВРОПІ	222

РОЗДІЛ III. ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО

Прищепя Богдан ПОГОРИНСЬКІ МІСТА В ЕПОХУ КИЇВСЬКОЇ РУСИ	226
Герасименко Олександр МІЖЕТНІЧНІ ПРОЦЕСИ У МІСТАХ ВОЛИНИ XVI – XVIII СТОЛІТЬ	228
Тимочко Ірина ПРОВІДНІ ПЕРЕДУМОВИ ПРОСВІТНИЦЬКО-ГРОМАДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВОСЛАВНИХ БРАТСТВ ВОЛИНИ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIX – ПОЧАТОК XX СТОЛІТТЯ)	231
Цецик Ярослав ВИБОРИ ДО I ТА II ДЕРЖАВНИХ ДУМ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В ОСТРОЗЬКОМУ ПОВІТІ ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ	233
Переходько Наталія ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄВРЕЙСЬКИХ МЕДИЧНИХ ОСЕРЕДКІВ У РІВНОМУ В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД (1921–1939 рр.)	235
Михальчук Роман РЕЄСТРАЦІЯ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЄВРЕЇВ РІВНЕНЩИНИ ЯК ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП У ВИРІШЕННІ «ЄВРЕЙСЬКОГО ПИТАННЯ»	237
Кравчук Дмитро МЕМУАРИ ЯК ДЖЕРЕЛО ДЛЯ ВИВЧЕННЯ РАДЯНСЬКОГО ПАРТИЗАНСЬКОГО РУХУ НА РІВНЕНЩИНІ У 1941-1944 рр.	241
Булига Ірина ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У ХРИСТІЯНСЬКИХ КОНФЕСІЯХ ВОЛИНИ ПІД ВПЛИВОМ РЕЛІГІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦИСТСЬКОЇ ВЛАДИ	244
Доброчинська Валентина ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВАРИСТВА «ЖІНОЧА СЛУЖБА УКРАЇНІ» НА ВОЛИНІ У ПЕРІОД ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	246
Мухаровська Анна ЛЮДСЬКІ ВТРАТИ М. РІВНОГО У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ВІЙНІ	249
Павлюк Олена РЕПРЕСИВНА ПОЛІТИКА СОВЕТСЬКОЇ ВЛАДИ НА ТЕРИТОРІЇ РІВНЕНЩИНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ 40-Х ПОЧАТКУ 50-Х РР. XX СТ.	252
Ісічук Тетяна ВПЛИВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ НА КОНФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК РІВНЕНЩИНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ 40 – ПОЧАТКУ 60-Х РР. XX СТ.	254
Чура Василь РІВНЕНСЬКИЙ ОБКОМ КПУ В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ВІДРОДЖЕННЯ НАПРИКІНЦІ 80-Х РР. XX СТ.	257
Біляковський Петро ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ЗАСУХИ В НАРОДНИХ УЯВЛЕННЯХ ВОЛИНЯН (НА МАТЕРІАЛАХ ПОЛЬОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 2005-2008 рр.)	259

РОЗДІЛ IV. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО, ІСТОРИОГРАФІЯ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ІСТОРИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ

Вашук Дмитро МІСТО РІВНЕ У ДОКУМЕНТАХ ЛИТОВСЬКОЇ МЕТРИКИ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ 29-Ї КНИГИ ЗАПИСІВ)	262
Безпалько Владислав ШЛЯХЕТСЬКИЙ МАЄТОК НА ВОЛИНІ ОСТАННЬОЇ ЧВЕРТІ XVI СТ. У СВІТЛІ ФІСКАЛЬНО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	265
Гончар Ольга НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОМУ ПЕРЕХРЕСТІ (МИКОЛА КОСТОМАРОВ ТА МАРКО КРОПИВНИЦЬКИЙ)	266

Березовський Олег УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ПАРТІЯ В ДОРАДЯНСЬКІЙ ІСТОРИОГРАФІІ	268
Сова Андрій ПЕЧАТКИ ПЛАСТОВИХ КУРЕНІВ НА ВОЛИНІ У 1920-х рр.	270
Долганов Петро УКРАЇНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ НАЦІОНАЛІЗМ НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД: ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ	273
Постельжук Олександр КОНЦЕПТ УГОДОВСТВА У ПРАЦЯХ СУЧАСНИКІВ МІЖВОЄННОЇ ДОБИ	278
Багрій Тетяна СУЧАСНА ЧЕСЬКА ІСТОРИЧНА НАУКА ПРО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ МІЖВОЄННОЇ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ (1918 – 1938 рр.).	281
Дебенко Василь, Кобильник Роман АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН ХХ СТОЛІТТЯ В СУЧАСНІЙ РОСІЙСЬКІЙ ІСТОРИОГРАФІІ	284
Бунечко Сергій НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПОЛЬЩІ 1918–1939: ЗАХІДНА ІСТОРИОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ	286
Рябчикова Фаїна ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МУЗЕЙНИХ ЗАКЛАДІВ У НАУКОВОМУ ДОРОБКУ В. КРАВЧЕНКА (1920–1931 рр.)	289
Ладига Олександр СУЧАСНА ІСТОРИОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ УЧАСТІ СЛОВАЦЬКИХ ВІЙСЬК У БОЯХ НА СХІДНОМУ ФРОНТІ (1941 – 1944 рр.)	292
Нечипорук Олена О. М. АПАНОВИЧ: «БЕРЕГІНЯ КОЗАЦЬКОЇ СЛАВИ»	294
Jusupović Adrian AUTORYTET W TEKŚCIE HISTORYCZNYM	296
Науменко Мирослава УКРАЇНСЬКО-АЗЕРБАЙДЖАНСЬКЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ (СТУПІНЬ НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНОСТІ ПРОБЛЕМИ)	298
Осаволюк Юлія СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ГРУШЕВСЬКІАНА (ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ)	301
Циганчук Анатолій, Циганчук Ксенія ПРО ІСТОРИЧНУ СВІДОМІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	304
Полович Олег ІСТОРІЯ ПОВСЯКДЕННОСТІ ЯК ПРОГРЕСИВНИЙ НАПРЯМ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ	306
Білявцева Ольга УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВ'Я ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	308
Грипич Світлана СПІВПРАЦЯ МАЛОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ (РІВНЕНСЬКА ФІЛІЯ) ІЗ НАУКОВОЮ БІБЛІОТЕКОЮ РДГУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ЛІТНЬОЇ ШКОЛИ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА	311
Троян Сергій НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ У МІЖДЕРЖАВНИХ ВІДНОСИНАХ : СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ІСТОРИЧНА ВІЗІЯ	313
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	314
ЗМІСТ	317

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

Наукові записки РДГУ

Випуск 22

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники. Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Відповідальний за підготовку збірника до видання – **В.М. Шеретюк**

Комп'ютерна верстка – **В. Б. Самсонюк, В. Ю. Кравчук**

Обкладинка – **Г. В. Волохов**

Підписано до друку 25.11.2011 р. Папір офсетний. Гарнітура Arial Narrow.
Наклад 300. Обліково-видавничих аркушів 31,7. Замовлення №108/1

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
ПП Самборський І.О.
33028, м. Рівне, вул. Толстого, 3, тел. (0362) 22-41-20

А–43 **Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії:** Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 22. – Рівне: РДГУ, 2011. – 324 с.

ББК 63.3(4Укр)
УДК 94(477)

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2011